

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TOEZICHTKADER 2011

PRIMAIR ONDERWIJS EN VOORTGEZET
ONDERWIJS

Voorwoord

De Inspectie van het Onderwijs ziet er op toe dat alle leerlingen onderwijs krijgen van voldoende kwaliteit. Zij houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs, controleert of scholen en besturen zich houden aan de wet- en regelgeving en ziet toe op de boekhouding.

Bij het beoordelen van de onderwijskwaliteit maakt de inspectie gebruik van een toezichtkader. Dit kader is ontwikkeld in nauwe samenspraak met vertegenwoordigers uit het onderwijsveld. Er staat in hoe de inspectie werkt, wat precies beoordeeld wordt en wanneer het onderwijs van voldoende kwaliteit is. Zo weten scholen en besturen wat ze van (het toezicht van) de inspectie kunnen verwachten.

Deze brochure is een verkorte en vereenvoudigde weergave van het toezichtkader 2011 voor het primair en voortgezet onderwijs.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A.S. Roeters', is written over a solid black horizontal line.

Mevrouw drs. A.S. Roeters
Inspecteur-generaal van het Onderwijs
Utrecht, augustus 2011

1 Inleiding

In 2009 actualiseerde de inspectie het toezichtkader voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Vanaf dat moment werkte de inspectie namelijk risicogericht. Dit betekent dat scholen met risico's meer toezicht krijgen en scholen zonder risico's minder.

1.1 Ontwikkelingen

In 2011 is er opnieuw aanleiding om het toezichtkader te actualiseren. Een aantal ontwikkelingen heeft gevolgen voor de werkwijze van het toezicht van de inspectie:

- Op 1 augustus 2010 is de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' van kracht geworden. Op basis daarvan kan de minister ophouden geld te geven aan een school bij langdurig of ernstig tekortschietende kwaliteit;
- Op 10 februari 2011 stuurde de minister een brief aan de Tweede Kamer waarin zij aankondigt de wet te gaan aanpassen om de maximale verbetertermijn voor zeer zwakke scholen te gaan verkorten van twee jaar naar één jaar.
- De inspectie heeft een aantal maatregelen genomen om de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht te verhogen.

Vooruitlopend op de wetwijziging breidt de inspectie de preventieve aanpak van het toezicht uit. Ze wil voorkomen dat scholen zwak of zeer zwak worden en dat voormalige zeer zwakke scholen terugvallen in kwaliteit.

1.2 Inhoud van de brochure

Deze brochure beschrijft kort het toezicht van de inspectie op de kwaliteit van het onderwijs. In hoofdstuk 2 komt de werkwijze van de inspectie aan bod. Hoofdstuk 3 beschrijft de inhoud van het toezicht. Het laatste hoofdstuk besteedt aandacht aan de andere vormen van inspectieonderzoek.

1.3 Ingangsdatum

De veranderingen in het toezicht zijn per 1 augustus 2011 ingegaan en zijn opgenomen in het aangepaste toezichtkader voor het primair en voortgezet onderwijs.

Meer informatie over de wijze waarop de inspectie toezicht houdt, vindt u op www.onderwijsinspectie.nl. Hier vindt u onder meer de officiële versie van het aangepaste toezichtkader.

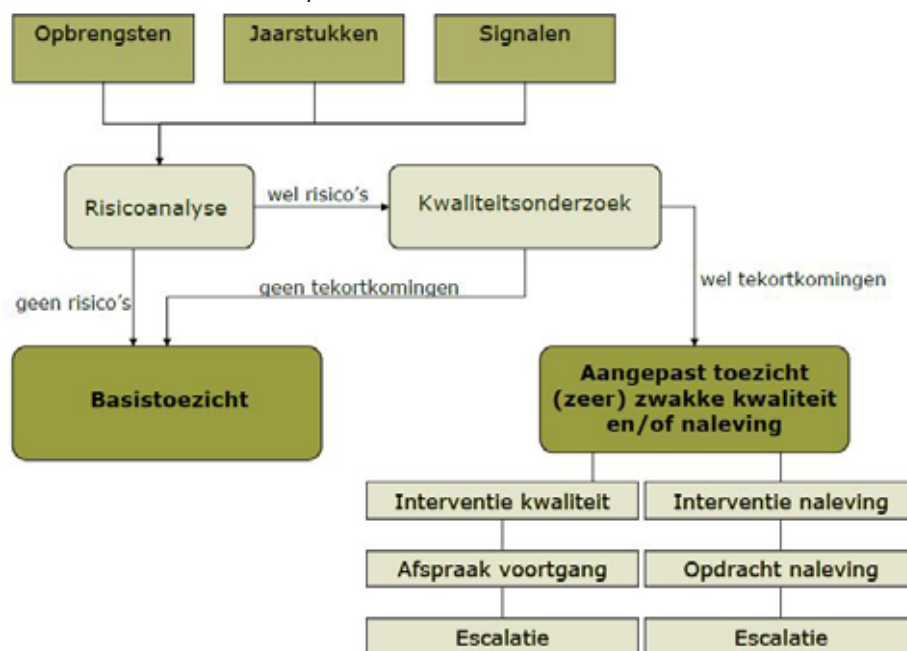
2 Werkwijze

Het toezicht van de inspectie is risicogericht. Ieder jaar bekijkt de inspectie met behulp van een risicoanalyse of er aanwijzingen zijn dat een school onvoldoende kwaliteit levert. Op basis van deze analyse en eventueel nader onderzoek wordt bepaald hoeveel toezicht een school nodig heeft. Het toezicht dat een school krijgt, is dus maatwerk.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op de school, voor de financiële situatie en voor het naleven van wetten en regels. Het bestuur moet zich verantwoorden over de resultaten. Daarom spreekt de inspectie het bestuur rechtstreeks aan.

Onderstaand schema toont hoe het risicogerichte toezicht van de inspectie langs twee onderzoekspijlers is ingericht. Het laat zien hoe het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs op scholen en op de naleving van wet- en regelgeving zijn gepositioneerd. Het toezichtarrangement markeert het moment waarop de onderzoeksfase in het toezicht, indien noodzakelijk, overgaat in de fase van interventies.

Schema 'Toezicht van de inspectie'

2.1 Risicoanalyse

De jaarlijkse risicoanalyse van een school¹ vindt gewoonlijk plaats op het moment dat de nieuwe opbrengstgegevens verwerkt zijn. In beginsel kan de inspectie deze analyse echter op ieder moment uitvoeren, bijvoorbeeld bij ernstige signalen.

Bij een risicoanalyse worden de opbrengsten, jaarstukken en signalen onderzocht. De opbrengsten zijn de resultaten van de leerlingen en hun voortgang in ontwikkeling. Bij jaarstukken kan het gaan om informatie van de school over (het verloop van) personeel en leerlingen, en financiën. Bij signalen gaat het bijvoorbeeld om klachten van ouders en berichten in de media.

Als de analyse geen risico's laat zien, heeft de inspectie vertrouwen in de kwaliteit van het onderwijs op de school. Er is geen nader onderzoek of intensivering van het toezicht nodig en de school krijgt basistoezicht.

Als de analyse risico's laat zien, dan wordt aanvullende informatie opgevraagd. De aard en achtergrond van de vermeende risico's worden onderzocht en de inspectie maakt een uitgebreidere analyse van deze en eerder verzamelde gegevens. Blijkt er uiteindelijk niets aan de hand te zijn, dan krijgt de school alsnog basistoezicht. Als wel sprake is van tekortkomingen, voert de inspectie een kwaliteitsonderzoek uit.

2.2 Kwaliteitsonderzoek

Als de risicoanalyse risico's laat zien, voert de inspectie een kwaliteitsonderzoek uit. Wat onderzocht wordt, hangt af van de aard en ernst van de risico's. Hoe meer de school beschikt over betrouwbare, eigen evaluatiegegevens of naarmate de school (mogelijke) tekortkomingen zelf al heeft gesignaleerd en onderzocht, hoe minder inspectieonderzoek nodig is.

Als uit het kwaliteitsonderzoek blijkt dat er toch geen tekortkomingen zijn, dan krijgt de school alsnog basistoezicht. Als wel sprake is van tekortkomingen, krijgt de school aangepast toezicht (zie paragraaf 2.4).

2.3 Toezicht op wet- en regelgeving en financiële continuïteit

Behalve op de kwaliteit van het onderwijs houdt de Inspectie van het Onderwijs ook toezicht op de naleving van wet- en regelgeving door scholen en op hun financiën.

Bij het toezicht op de naleving van wet- en regelgeving loopt de inspectie niet alle onderdelen van de wet na: elk jaar wordt opnieuw vastgesteld waar de prioriteiten liggen. Wettelijke bepalingen die vaker worden overtreden of waarvan het niet naleven een groot negatief effect veroorzaakt, krijgen meer prioriteit in de handhaving. In het Jaarwerkplan van de inspectie staan de prioriteiten van dat jaar. Deze brochure gaat niet in op de inhoud van het toezicht op de naleving.

Als een school de wet- en regelgeving niet naleeft, is een sanctie door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de orde. Het meest vergaand is stopzetting van de bekostiging.

¹ Voor het voortgezet onderwijs wordt het toezicht uitgevoerd op het niveau van de afzonderlijke onderwijssoorten c.q. afdelingen van een school. Het gaat dan dus om de afzonderlijke leerwegen van het vmbo, het havo, het vwo, en een school of afdeling voor praktijkonderwijs. Daar waar in deze brochure 'school' staat, kan voor het voortgezet onderwijs 'onderwijssoort' worden gelezen.

Bij het toezicht op de financiën controleert de inspectie steekproefsgewijs de kwaliteit van het werk van de accountant van de school. Uit de risicoanalyse kunnen daarnaast risico's ten aanzien van de financiële continuïteit of rechtmatigheid naar voren komen. Ook dan wordt een onderzoek uitgevoerd. Met het bestuur worden vervolgens afspraken gemaakt en wanneer dat nodig is, intensiveert de inspectie het toezicht. Er is een apart toezichtkader voor het financiële toezicht ontwikkeld.

2.4 Inspectieoordeel

Aan het eind van een kwaliteitsonderzoek bespreekt de inspectie haar bevindingen met het schoolbestuur en de schoolleiding. Er wordt een rapport opgemaakt en de inspectie stelt vast welk toezicht de school krijgt. Daarnaast ontvangt de school ook een oordeel over de naleving van wet- en regelgeving.

Voordat de inspectie het oordeel definitief vaststelt, krijgt het schoolbestuur de gelegenheid om op het conceptrapport te reageren. Als de inspectie en het bestuur het niet eens worden over de inhoud van het rapport, wordt de zienswijze van het bestuur apart opgenomen in het rapport.

Het definitieve rapport staat vanaf de vijfde week na vaststelling op de website van de inspectie. Via 'Zoek scholen' vindt u van elke school het toegekende toezicht en de inspectierapporten.

Als de risicoanalyse geen risico's laat zien, krijgt een school basistoezicht. Er is geen intensivering van het toezicht nodig. Overigens betekent dit niet dat een school met basistoezicht de inspectie nooit meer ziet: elke school wordt ten minste eens in de vier jaar bezocht (zie hoofdstuk 4).

Als wel sprake is van tekortkomingen, beoordeelt de inspectie de school als zwak of zeer zwak. Er volgt dan geïntensiveerd toezicht. Hoe de inspectie bepaalt of de onderwijskwaliteit op een school zwak of zeer zwak is, leest u in hoofdstuk 3. In de brochure 'Toezicht op zwakke en zeer zwakke scholen – zo werkt het' leest u op welke manier de inspectie toezicht houdt op zwakke en zeer zwakke scholen.

Als de school niet voldoet aan de wet- en regelgeving, krijgt de school een aangepast arrangement voor naleving.

2.5 Preventieve aanpak

De inspectie wil voorkomen dat scholen zwak of zeer zwak worden en dat voormalige zeer zwakke scholen terugvallen in kwaliteit. Daarom breidt ze haar toezicht uit langs twee wegen:

1. voorkomen dat een school (zeer) zwak wordt;
2. voorkomen dat een school die zich verbeterd heeft, terugvalt.

Voorkomen dat een school (zeer) zwak wordt

- De inspectie gaat besturen van scholen met basistoezicht actief informeren (attenderen) indien hun opbrengsten één jaar onvoldoende zijn.
- Besturen van scholen waarvan de opbrengsten voor de tweede keer onder de norm zijn, worden hierover gewaarschuwd. Als de opbrengsten ook in het daaropvolgende jaar onvoldoende zijn, voert de inspectie een kwaliteitsonderzoek uit. Op basis daarvan kan een school als zwak of zeer zwak worden beoordeeld.

- De inspectie kan preventief een kwaliteitsonderzoek uitvoeren, bijvoorbeeld bij een zorgwekkende daling van de opbrengsten of een hoog ziekteverzuim. Als bij dit onderzoek tekortkomingen worden vastgesteld, kan dit aanleiding zijn om de school aangepast toezicht te geven. De school wordt dan als zwak beoordeeld.

Voorkomen dat een school die zich verbeterd heeft, terugvalt

- De inspectie blijft scholen voor primair onderwijs die zeer zwak zijn geweest langer volgen. Als een voormalige zeer zwakke school na één jaar weer opbrengsten laat zien die onder de norm liggen, is dat direct reden het bestuur daar met nadruk op te attenderen. Zijn de eindopbrengsten ook in het tweede jaar onder de norm, dan volgt direct een kwaliteitsonderzoek. De opbrengsten worden wel als voldoende beoordeeld, maar ongeacht de uitkomsten van het kwaliteitsonderzoek volgt altijd een aangepast toezichtarrangement 'zwak'. De school komt daarmee opnieuw onder geïntensiveerd toezicht te staan.
- Een voormalige zeer zwakke school voor primair onderwijs krijgt pas weer basistoezicht als, naast de opbrengsten en het onderwijsleerproces, ook de kwaliteitszorg op essentiële punten voldoende is. Zolang dat niet het geval is, blijft de school zwak. Hiermee wil de inspectie een stevig fundament leggen onder de duurzaamheid van de verbetering.

3 Inhoud van het toezicht

Als de risicoanalyse risico's laat zien, voert de inspectie een kwaliteitsonderzoek uit. Bij het kwaliteitsonderzoek maakt de inspectie gebruik van het waarderingskader. In het waarderingskader staat op welke punten de kwaliteit van het onderwijs beoordeeld kan worden. Welke punten de inspectie beoordeelt, hangt af van de risico's die zijn gesignaleerd.

3.1 Wat wordt beoordeeld in het kwaliteitsonderzoek?

In de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) staan de aspecten beschreven waarop een school wordt beoordeeld.

Zo beoordeelt de inspectie de opbrengsten van een school aan de hand van de leerresultaten en de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen. Bij de inrichting van het onderwijs kijkt de inspectie naar:

- het leerstofaanbod
- de leertijd
- het pedagogisch klimaat
- het schoolklimaat
- het didactisch handelen van de leraren
- de leerlingenzorg
- toetsen, tests, opdrachten of examens

Daarnaast staat in de WOT dat de inspectie ook de kwaliteitszorg van een school beoordeelt.

De inspectie heeft al deze aspecten uitgewerkt in indicatoren. De belangrijkste indicatoren noemt de inspectie 'normindicatoren'. Deze spelen een belangrijke rol bij het bepalen of een school basistoezicht of aangepast toezicht krijgt. Alle indicatoren samen vormen het kernkader. Er is een kernkader voor het primair onderwijs (bijlage I) en een voor het voortgezet onderwijs (bijlage II).

3.2 Pas toe of leg uit

Een kwaliteitsonderzoek is maatwerk. Afhankelijk van het soort risico's dat uit de risicoanalyse naar voren komt, onderzoekt de inspecteur een school met een op maat gemaakte selectie van indicatoren.

Wanneer een school vindt dat één of meer indicatoren geen recht doen aan de specifieke situatie van de school of aan het eigen schoolconcept, kan het bestuur dit aangeven. De inspectie hanteert het principe 'pas toe of leg uit'. De school dient de bewuste afwijkingen te onderbouwen en moet zich goed gedocumenteerd verantwoorden over keuzes en resultaten. Als de inspectie van mening is dat de keuzes van een school niet in overeenstemming zijn met professionele opvattingen van de inspectie over de te leveren kwaliteit, dan beargumenteert zij dat in de rapportage over de school.

3.3

(Zeer) zwakke scholen: de beslisregels

Voor het beoordelen van de kwaliteit van het onderwijs heeft de inspectie beslisregels opgesteld. Alle inspecteurs gebruiken deze beslisregels. Het kan voorkomen dat bij de beoordeling van een school redenen zijn voor de inspecteur om af te wijken van deze beslisregels. In zo'n geval legt de inspecteur deze redenen ter beoordeling voor binnen de inspectie. De redenen worden ook in het rapport vermeld.

Het oordeel over de leerprestaties van de leerlingen speelt een belangrijke rol bij de beslissingen over de toekenning van basistoezicht of aangepast toezicht. Dit wordt in hoofdlijnen uitgewerkt in het schema 'Beslisregels'.

Schema 'Beslisregels op hoofdlijnen'

Primair onderwijs

Basisonderwijs

Een basisschool is in de regel zwak wanneer de leerprestaties van de leerlingen onvoldoende zijn. Meestal wil dat zeggen dat de eindresultaten over een periode van drie jaar (voor kleine scholen: vijf jaar) onvoldoende zijn. Soms is een basisschool zwak als de leerprestaties van de leerlingen weliswaar voldoende zijn, maar er heel veel tekortkomingen zijn in het onderwijsproces.

Een basisschool is zeer zwak als de eindopbrengsten in een periode van drie jaar onvoldoende zijn én het onderwijsleerproces en/of de zorg en begeleiding voor leerlingen op belangrijke punten tekortkomingen vertonen. In dat geval zijn twee of meer normindicatoren onvoldoende. Een beschrijving van de normindicatoren is te vinden in bijlage I.

Speciaal basisonderwijs

In het speciaal basisonderwijs zijn niet de leerprestaties leidend, maar of de school voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief bepaalt, de leerling volgt in zijn ontwikkeling en naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes maakt. Wanneer een school in het speciaal basisonderwijs hierop onvoldoende scoort én het onderwijsleerproces of de leerlingenzorg tekortschieten, is de school zeer zwak. Dit is het geval als:

- drie of meer normindicatoren onvoldoende zijn; of
- de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde niet dekkend zijn voor de kerndoelen én de school de zorg niet planmatig uitvoert.

Tevens is voor basisonderwijs en speciaal basisonderwijs een aanvullende beslisregel toegevoegd. Deze geldt bij de afsluiting van een traject van intensief toezicht op een zeer zwakke school voor primair onderwijs. Een school die zeer zwak is geweest komt weer in aanmerking voor basistoezicht als de eindopbrengsten, het onderwijsleerproces én de kwaliteitszorg (indicatoren 9.2, 9.3 en 9.5, zie bijlage I), voldoende zijn.

Voortgezet onderwijs

Bij het beoordelen van de opbrengsten in het voortgezet onderwijs kijkt de inspectie allereerst naar de opbrengsten per onderwijssoort (de afzonderlijke leerwegen binnen het vmbo, het havo en het vwo). Op die manier kan een onderwijssoort van een school zwak of zeer zwak zijn. Als de resultaten per schoolsoort over de afgelopen drie jaar onvoldoende zijn, is de school zwak.

Een school of afdeling voor voortgezet onderwijs is zeer zwak als de opbrengsten onvoldoende zijn én het onderwijsleerproces onvoldoende is. Het onderwijsproces is van onvoldoende kwaliteit als twee of meer normindicatoren uit dezelfde categorie onvoldoende zijn, dan wel in meer dan twee categorieën ten minste één onvoldoende normindicator zit. De categorieën zijn:

- aanbod
- schoolklimaat
- pedagogisch-didactisch handelen
- zorg en begeleiding

Een beschrijving van de normindicatoren is te vinden in bijlage II.

Als de leerprestaties niet (goed) beoordeeld kunnen worden

Niet op alle scholen kan de inspectie de leerprestaties op een verantwoorde manier beoordelen. Soms telt een school te weinig leerlingen of zijn van te weinig opeenvolgende jaren gegevens beschikbaar. Als de leerprestaties niet beoordeeld kunnen worden, neemt (het oordeel over) de kwaliteitszorg in de beslisregels de plaats in van de leerprestaties.

4 **Andere vormen van inspectieonderzoek**

Als de risicoanalyse geen risico's laat zien, krijgt een school basistoezicht. Dit betekent niet dat de inspectie nooit meer op die school komt: elke school wordt ten minste eens in de vier jaar bezocht. Dit gebeurt dan in het kader van een themaonderzoek, een onderzoek voor het Onderwijsverslag of een vierjaarlijks bezoek.

4.1 **Themaonderzoek**

De inspectie rapporteert gevraagd en ongevraagd aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over ontwikkelingen binnen het onderwijs en geeft verklaringen voor haar bevindingen. Dit doet zij in het Onderwijsverslag en via themaonderzoeken.

Welke thema's de inspectie onderzoekt, hangt af van de maatschappelijke context, politieke vraagstukken en onderwijskundige ontwikkelingen. Het kan hierbij gaan om de kwaliteit van het onderwijs, maar ook om naleving van wet- en regelgeving. Een overzicht van de themaonderzoeken vindt u in het Jaarwerkplan van de inspectie.

Themaonderzoeken worden steekproefsgewijs uitgevoerd. Het doel is niet om de kwaliteit van het onderwijs op een afzonderlijke school te beoordelen, maar om informatie te verzamelen ten behoeve van het landelijk beeld. Daarom koppelt de inspecteur de bevindingen niet terug in een schoolrapport, maar alleen mondeling. Het bestuur en de school ontvangt het eindrapport van het themaonderzoek, met daarin de bevindingen van alle deelonderzoeken samen. Afhankelijk van de aard van het themaonderzoek kan de school de eigen positie vergelijken met het landelijke beeld.

4.2 **Onderzoek voor het Onderwijsverslag**

Jaarlijks publiceert de inspectie het Onderwijsverslag (OV). Hierin gaat zij in op de staat van het Nederlandse onderwijs in de verschillende onderwijssectoren en beschrijft ze de ontwikkeling van een aantal onderwijsthema's.

Voor het Onderwijsverslag voert de inspectie steekproefsgewijs onderzoeken uit. Ze verzamelt dan informatie over een aantal (stelsel)indicatoren². Deze indicatoren hebben betrekking op:

- leerstofaanbod
- onderwijstijd
- didactisch handelen van leraren
- afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen
- schoolklimaat
- begeleiding en zorg
- resultaten en ontwikkeling van leerlingen
- kwaliteitszorg
- naleving van wet- en regelgeving.

² Het stelsel betekent in dit verband het geheel aan scholen van een bepaalde sector (dus primair of voortgezet onderwijs). Stelselindicatoren worden gebruikt om thema's binnen het gehele onderwijs van een bepaalde sector te onderzoeken en niet voor scholen individueel.

Daarnaast kunnen aan het OV-onderzoek activiteiten in het kader van een themaonderzoek worden toegevoegd.

Zowel een themaonderzoek als een OV-onderzoek leidt nooit rechtstreeks tot aangepast toezicht voor kwaliteit. Dat vindt alleen plaats via het reguliere, risicogerichte toezicht. Als tijdens een themaonderzoek blijkt dat één of meer onderzochte aspecten onvoldoende bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs op de school, dan neemt de inspectie deze signalen mee bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Als de geconstateerde tekortkomingen erg groot zijn, kan ter plaatse besloten worden over te stappen op een regulier kwaliteitsonderzoek. Uiteraard overlegt de inspectie dit met het bestuur. Bij het niet naleven van wet- en regelgeving ontvangt het bestuur een schriftelijke opdracht de wet alsnog na te leven.

4.3 Vierjaarlijks bezoek

Als een school gedurende vier jaar niet bezocht wordt voor een themaonderzoek of een OV-onderzoek, legt de inspectie een vierjaarlijks bezoek af. Dit bezoek vindt dus alleen plaats op scholen met basistoezicht en kan onaangekondigd plaatsvinden.

Bij het vierjaarlijkse bezoek worden in beginsel de opbrengsten, de kwaliteitszorg en de zorg en begeleiding onderzocht. Ook gaat de inspectie na of de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan van het samenwerkingsverband ingeleverd zijn en of de school voldoet aan de wettelijk vastgelegde onderwijstijd.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in het onderwijsveld kan de invulling van het vierjaarlijks bezoek na verloop van tijd veranderen.

Contact

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730
3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Vragen van scholen

Scholen kunnen hun vragen stellen via het contactformulier op www.onderwijsinspectie.nl. Daarnaast beschikt de inspectie over een Loket Onderwijsinspectie dat u direct te woord staat. Het loket is tijdens kantooruren bereikbaar via 088-6696060.

Vragen van ouders en leerlingen

Ouders en leerlingen kunnen terecht bij Postbus 51. Algemene vragen over de Inspectie van het Onderwijs, het onderwijs en scholen kunt u stellen via <http://www.rijksoverheid.nl/contact>. Postbus 51 is bereikbaar via het gratis telefoonnummer 0800-8051.

Centraal meldpunt vertrouwensinspecteurs

De vertrouwensinspecteur adviseert en ondersteunt leerlingen, docenten, ouders en andere betrokkenen bij klachten rond seksueel misbruik, seksuele intimidatie en ernstig fysiek of geestelijk geweld. Bij een vermoeden van seksueel misbruik is een school wettelijk verplicht contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur.

Ook voor vragen of meldingen over discriminatie en radicalisering kunt u terecht bij de vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteur is alleen voor vertrouwenskwesaties tijdens kantooruren bereikbaar via 0900-1113111 (lokaal tarief).

Bijlage I

Kernkader primair onderwijs

De normindicatoren in het kernkader zijn gemarkeerd met een asterisk (*).

a. OPBRENGSTEN	
Kwaliteitsaspect 1 De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie verwacht mag worden.	
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie mag worden verwacht.
1.1.1	De taalresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingen mag worden verwacht.
1.1.2	De rekenresultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingen mag worden verwacht.
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie mag worden verwacht.
1.3	De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.
b. ONDERWIJSLEERPROCES	
Kwaliteitsaspect 2 De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.	
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.
2.1.1	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.
2.1.2	Bij de aangeboden leerinhouden voor rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.
2.2.1	De leerinhouden voor Nederlandse taal worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.
2.2.2	De leerinhouden voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.
2.5	De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.
Kwaliteitsaspect 3 De leraren geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.

Kwaliteitsaspect 4 Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.	
4.1	De ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.
4.2	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.
4.3	Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.
Kwaliteitsaspect 5 De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteit efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.	
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.
Kwaliteitsaspect 6 De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.	
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
c. ZORG EN BEGELEIDING	
Kwaliteitsaspect 7a De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.	
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
Kwaliteitsaspect 7b: specifiek voor SBO Deschool begeleidt de leerlingen zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.	
S7.3	De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.
S7.4	De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.
Kwaliteitsaspect 8 De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.	
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.
8.5	De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingniveau haar eigen kerntaak overschrijden.
d. KWALITEITZORG	

Kwaliteitsaspect 9	
De school heeft een systeem voor kwaliteitszorg.	
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.
e. WET- EN REGELGEVING	
N1a	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).
N1b	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).
N2a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).
N2b	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).
N3a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).
N3b	In het zorgplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 19, lid 2, WPO).
N4a	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).
N4b	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).

Bijlage II

Kernkader voortgezet onderwijs

De normindicatoren in het kernkader zijn gemarkeerd met een asterisk (*).

a. OPBRENGSTEN	
Kwaliteitsaspect 1 De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.	
1.1*	De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.
1.2*	De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding.
1.3*	De leerlingen van de opleiding behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.
1.4*	Bij de opleiding zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.
b. ONDERWIJSLEERPROCES	
Kwaliteitsaspect 2 De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.	
2.1*	De aangeboden leerinhouden in de onderbouw voldoen aan de wettelijke vereisten.
2.2*	De aangeboden leerinhouden in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.
2.3*	De school met een substantieel percentage taalachterblijvers heeft bij alle vakken een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.
2.4	De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.
2.5	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.
Kwaliteitsaspect 3 De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	
3.1	De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.
3.2	Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.
3.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.
Kwaliteitsaspect 4 Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.	
4.1	De ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.
4.2	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.
4.3	Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.
4.4*	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.
4.7*	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.
4.8*	De mentoren stimuleren het welbevinden en de motivatie van de leerlingen.

Kwaliteitsaspect 5 De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteit efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.	
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.
Kwaliteitsaspect 6 De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.	
6.1	De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
c. LEERLINGENZORG	
Kwaliteitsaspect 7 De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.	
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
Kwaliteitsaspect 8 Leerlingen die dat nodig blijken te hebben krijgen extra zorg.	
8.1	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.
8.2*	De school voert de zorg planmatig uit.
8.3	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.
8.4	De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingniveau haar eigen kerntaak overschrijden.
d. KWALITEITZORG	
Kwaliteitsaspect 9 De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.	
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.
9.6	De school waarborgt de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten.
9.7	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.
9.8	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.
e. WET- EN REGELGEVING	
N1	Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 24a en 24c).
N2	Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 24 en 24c).

N3	Door of namens het bestuur is het vastgestelde zorgplan naar de inspectie gestuurd en dit zorgplan bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 10h).
N4	Door of namens het bestuur zijn het Examenreglement en het PTA naar de inspectie gestuurd en beide voldoen inhoudelijk aan de wettelijke vereisten (Eindexamenbesluit art. 31).
N5	De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WVO art. 10, lid 2; 10b, lid 2; 10d, lid 2; 10f, lid 3a; 11c, lid 1b; 12, lid 5).

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

2011-25 | gratis
ISBN: 978-90-8503-257-1
Publicatienummer: 22PD2011G027

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | augustus 2011